

Els vots de la desídia

Els serbis tornen a les urnes per escollir els seus líders a Bòsnia i a Iugoslàvia en un clima de crispació política i incertesa mentre els acords de Dayton resten del tot aurats.

Els polítics serbis s'han convertit en un cas paradigmàtic d'inadaptació a la pau. El poder instal·lat a Belgrad i Pale es va mostrar tan organitzat com eficaç a l'hora d'encarar-se amb les guerres que han afligit els pobles balcànics en aquesta tèrbola dècada dels 90. Al territori dominat pels nacionalistes eslavo-ortodoxos, urnes i vots són l'anunci d'un conflicte civil.

La negativa a acceptar la derrota electoral ja forma part d'una tradició política, iugoslava i sèrbia. La república de Montenegro ha estat l'últim episodi d'aquesta repetició cíclica d'una manera de fer, política. Malgrat que l'OSCE va ratificar els resultats finals dels comicis presidencials, el candidat perdedor, Momir Bulatovic, un home patrocinat per Slobodan Milosevic, s'ha negat contínuament a acceptar la derrota i ha promès manifestacions diàries per evitar que el seu rival, Milo Djukanovic, un home amb vel·leïtats independentistes, obtingui el poder. Bulatovic només ha pogut mobilitzar, de moment, uns pocs centenars de caps rapats i de refugiats serbobosnians, però ja ha amenaçat de repartir armes, si cal, per defensar la nova unitat iugoslava. Bulatovic adverteix dels riscos de l'escissió, malgrat que Djukanovic només prevegi aquesta possibilitat si el poder central no reforma les estructures federals, que estableixen l'hegemonia sèrbia en detriment dels montenegrins.

D'aquí a unes setmanes milions de serbis de Bòsnia i Iugoslàvia s'encararan, recelosos i fatalistes, amb un altre torn de consultes electorals. Les eleccions a l'ens autònom serbi de Bòsnia dibuixaran un mapa polític nou, però no per això més tranquil·litzador. La

presidenta Biljana Plavsic veurà reforçat, segurament, el seu liderat i és possible que pugui obtenir una majoria còmoda al Parlament, però el seu domini serà molt limitat, tant en el pla geogràfic (reduït a la perifèrica Banja Luka), com econòmic (un sector dominat per les màfies del contraban, dirigit pel copresident bosnià Momcilo Krajsnik, que òbviament no contribueixen a l'estat) i polític (dominat pels homes que van fer la guerra, dirigits pel genocida Radovan Karadzic i protegits per Belgrad).

La situació electoral és igualment perversa a la Sèrbia iugoslava, on els electors, si volen mostrar el seu rebuig a la llista de Milosevic, només tenen com a alternativa d'abstenir-se o de votar Vojislav Seselj, l'exponent més estripat del feixisme txètnik. L'esperança occidental que hi hagi una transformació per via electoral es revela, per aquesta raó, innocent i il·lusòria; una actitud que va contra els interessos reals de la població imposant una *realpolitik* injusta i cínica, incapaç

de controlar la intransigència dels partits polítics. La situació real que les cancelleries europees volen defugir és que a Bòsnia les negociacions continuen aturades per culpa d'uns protagonistes entestats a interpretar els acords de Dayton pels avantatges que en poden obtenir. És el cultiu ideal per als ultranacionalistes, mentre que els partidaris del pluralisme només tenen l'opció d'anar-se'n, d'exiliar-se.

A falta d'un estat veritablement representatiu, la societat civil ha permès que els senyors de la guerra monopolitzin l'autoritat i els privilegis amb el suport d'una oligarquia política que només vol sobreviure. La comunitat internacional i els seus "alts representants" defugen que els Balcans necessiten un canvi de protagonistes, i que és responsabilitat d'Occident de promoure la tornada dels exiliats polítics, que individus moralment nets dirigeixin la vida social i cultural sèrbia o se'n responsabilitzin.

Manifestació dels seguidors del candidat perdedor a les eleccions presidencials de Montenegro, Momir Bulatovic. Aquest home, patrocinat per Slobodan Milosevic, s'ha negat contínuament a acceptar la derrota.

Nicolás Valle